
Vergaderjaar 2013–2014

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1092

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 oktober 2013

Hierbij zend ik u het verslag van de Eurogroep en ECOFIN Raad van 14 en 15 oktober 2013 te Luxemburg.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Verslag van de Eurogroep en ECOFIN Raad van 14 en 15 oktober 2013 te Luxemburg

Het officiële verslag van het Voorzitterschap van de Ecofin Raad is te vinden via:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/139019.pdf

EUROGROEP – 14 oktober 2013

1. Griekenland

De Eurogroep heeft gesproken over de stand van zaken omtrent de implementatie van het leningenprogramma door Griekenland. Er zijn positieve ontwikkelingen, zoals een verwacht primair overheidssurplus voor 2013 en de aanpassing naar een meer exportgeoriënteerde economie. Tegelijk zijn op andere terreinen nog hervormingen noodzakelijk, met name van de publieke sector en de belastingdienst. De Trojka heeft de voortgangsmissie tijdelijk onderbroken om technische punten uit te werken en zal naar verwachting eind oktober de missie hervatten. Hierdoor komt het voortgangsrapport naar verwachting iets later beschikbaar dan voorzien. Na de voortgangsmissie kan de Trojka opmaken hoe het staat met de implementatie van het programma en beoordelen of er sprake is van een financieringsgat voor 2014. Op basis van het voortgangsrapport kan in de Eurogroep van november of december de balans worden opgemaakt. Als de voortgangsrapportage beschikbaar is, zal de Tweede Kamer nader worden geïnformeerd.

2. Portugal

De Eurogroep heeft stil gestaan bij Portugal. Van 16 september tot 3 oktober is de Trojka in Lissabon geweest voor de beoordeling van de uitvoering van het aanpassingsprogramma. Het gaat hierbij om de gecombineerde achtste en negende voortgangsrapportage. De Eurogroep heeft de uitkomsten van deze voortgangsmissie besproken. De hervormingen werpen in toenemende mate resultaat af voor Portugal, het concurrentievermogen en de exportpositie verbeteren zichtbaar. Op een aantal gebieden, zoals educatie en het rechtssysteem is nog extra aandacht nodig. Hier zijn ook voor de lange termijn meer hervormingen noodzakelijk. Ook is het van belang dat Portugal voortgang blijft maken met het verminderen van de overheidsuitgaven, zoals afgesproken onder het aanpassingsprogramma. Als de volledige voortgangsrapportage beschikbaar is, zal de Tweede Kamer nader worden geïnformeerd.

3. Ierland

De Eurogroep heeft gesproken over de uitkomsten van de elfde voortgangsmissie van het leningenprogramma aan Ierland. Het positieve voortgangsrapport heeft de weg vrijgemaakt voor de uitkering van de EFSF-tranche van 2,3 miljard. De Tweede Kamer is per brief separaat geïnformeerd over de inhoud van het voortgangsrapport (d.d. 4 oktober 2013 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 1088). De Eurogroep zal in november spreken over de uittreding van Ierland uit het leningenprogramma.

4. Spanje

De Eurogroep heeft gesproken over de vierde voortgangsmissie van de Europese Commissie en de ECB aan Spanje die plaats vond van 16 tot 27 september jl. Het IMF nam deel aan de missie als onafhankelijke partij.

In een eerste verklaring hebben zowel de Europese Commissie en de ECB als het IMF aangegeven dat Spanje op schema ligt met de implementatie van het steunprogramma waar Spanje zich aan heeft geëngaat. De herstructurering van de banken is in volle gang, geleid door de herstructureringsplannen die goedgekeurd zijn door de Europese Commissie voor de banken die staatssteun ontvangen. De vereiste *burden-sharing* met aandeelhouders en junior obligatiehouders is vrijwel voltooid. Er is vooruitgang geboekt bij het versterken van de regelgeving voor en het toezicht op de Spaanse bankensector, wat resulteert in hogere schokbestendigheid van de Spaanse financiële sector. Ook op het gebied van horizontale conditionaliteit is vooruitgang geboekt. Aan het grootste deel van de afspraken die zijn vastgelegd in het Memorandum van Overeenstemming is inmiddels voldaan. De hervormingsagenda heeft de afgelopen maanden bijgedragen aan het herstel in vertrouwen en het is belangrijk dat dit positief signaal behouden blijft. Het is hierbij essentieel om te voldoen aan het afgesproken tekortpad om de stijging van de overheidsschuld te keren en het verbeterde vertrouwen van de financiële markten te behouden.

De volledige voortgangsrapportage is op dit moment nog niet beschikbaar. Zodra deze beschikbaar is, zal de Tweede Kamer nader worden geïnformeerd. Er is geen uitkering van een tranche verbonden aan de uitkomsten van de missie. Verder zal de Eurogroep net als bij Ierland in november spreken over de uittreding van Spanje uit het leningenprogramma.

5. Bankenuïe

Zowel de Eurogroep als de Ecofin Raad spraken over de stand van zaken van de Bankenuïe. Dit keer is van gedachten gewisseld over *backstops*. Hierin werd een scheiding aangebracht tussen de enerzijds transitiefase, waarin mogelijk de noodzaak tot herkapitalisatie van banken aan het licht komt naar aanleiding van de Balance Sheet Assessment (BSA) door de ECB, en anderzijds de nieuwe *steady state*, wanneer de bankenuïe voltooid is en een volledig resolutiemechanisme (SRM) geïnstalleerd zal zijn. Over de vormgeving van het resolutiemechanisme en over eventuele publieke achtervang heeft de Eurogroep en later de Ecofin Raad gediscussieerd. Hieruit kwam naar voren dat er brede steun is om de overeengekomen volgorde van backstop voorzieningen te handhaven. Dit betekent dat allereerst naar private oplossingen wordt gekeken. Als dit ontoereikend blijkt kunnen daarna nationale publieke voorzieningen aangewend worden met inachtneming van de staatssteunregels. Mocht de betreffende lidstaat niet in staat zijn deze voorzieningen te treffen, dan komt ten slotte het ESM in beeld. Het ESM kan via een programma indirecte steun voor de herkapitalisatie verlenen, zoals bij Spanje is gedaan. Het ESM-instrument voor directe herkapitalisatie van banken is op dit moment nog niet operationeel, maar zou uiteindelijk onder strikte voorwaarden ook tot de mogelijkheden kunnen behoren. De Eurogroep en Ecofin Raad zullen de komende maanden doorpraten over de vormgeving van de bankenuïe.

6. Terugkoppeling G7

De Eurogroep heeft een terugkoppeling ontvangen van de voorzitter van het Economisch en Financieel Comité (EFC) van de G7 vergadering die in de marges van de IMF Jaarvergadering in Washington op 10 oktober 2013 gehouden werd. De G7 sprak over de economische vooruitzichten, recente economische ontwikkelingen en over monetair beleid in brede zin.

1. Bankenunie

Na de Eurogroep sprak ook de Ecofin Raad over de bankenunie, zie hiervoor bovenstaand verslag van de bespreking van de Bankenunie.

2. Investeringsclausule in de preventieve arm van het SGP

De Ecofin Raad heeft gesproken over de operationalisering van de investeringsclausule¹ in het Stabiliteits- en Groeipact. In de regels van de preventieve arm van het Stabiliteits- en Groeipact staat dat tijdelijk van de middellange termijndoelstelling (MTO) of van het pad naar de MTO mag worden afgeweken bij het doorvoeren van structurele hervormingen met een positieve budgettaire en economische impact op de langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën, zolang maar weer binnen de periode van het Stabiliteitsprogramma terug wordt bewogen naar de MTO. De Europese Raad van december jl. heeft de Commissie gevraagd de mogelijkheden hiervoor te onderzoeken. De Commissie heeft daartoe een voorstel gedaan. De toepassing van de investeringsclausule is de bevoegdheid van de Commissie en hierover vindt geen besluitvorming plaats in de Ecofin Raad, niettemin was er gelegenheid voor de lidstaten om van gedachten te wisselen met de Commissie. Enkele lidstaten, waaronder Nederland hebben aangegeven dat de interpretatie zo beperkt mogelijk moet blijven, omdat de maatregel niet mag leiden tot een verzwakking van de Europese begrotingsregels. De voorzitter zal een brief sturen ten behoeven van de Europese Raad in oktober met de uitkomsten van deze gedachtewisseling.

3. Voorbereiding Europese Raad oktober

a. Beleidsopties en indicatoren voor versterkte economische beleidscoördinatie

De Europese Raad (ER) van 24 en 25 oktober zal in het kader van de toekomst van de EMU spreken over beleidsvelden en indicatoren voor versterkte economische beleidscoördinatie. Ter voorbereiding van deze bespreking door de ER heeft de Ecofin Raad hierover van gedachten gewisseld. De voorzitter zal in een brief aan de ER een samenvatting geven van de uitkomsten van de discussie. Besluitvorming ten aanzien van dit onderwerp is voorzien voor de Europese Raad van december.

b. MKB-initiatief van de Europese Commissie en EIB

De Ecofin Raad heeft gesproken over de beleidsinstrumenten die de Europese Investeringsbank (EIB) en de Commissie hebben ontwikkeld en aan de Europese Raad van juni jl. hebben voorgelegd om MKB-financiering te genereren. Deze bespreking was een voortzetting van de discussie die de informele Ecofin Raad in september heeft gevoerd en werd gebaseerd op het eindrapport over de beleidsinstrumenten dat was opgesteld door het Economisch en Financieel Comité (EFC). Er liggen drie mogelijke beleidsinstrumenten voor, gebaseerd op vrijwillige inzet door lidstaten van een deel van hun structuurfondsen, met als doel een hefboomwerking te creëren voor de investeringen van de private sector in het MKB. De instrumenten betreffen garanties voor nieuwe kredietverlening en steun bij securitisatie van MKB-kredieten. De afwegingen van de Raad betroffen vooral de snelheid en effectiviteit van de verschillende opties. Een meerderheid van lidstaten steunde daarom in ieder geval

¹ Zie art. 5(1) van Raadsverordening (EG) 1466/97

implementatie van garantiestelling, omdat dit instrument op korte termijn soelaas kan bieden voor MKB. Deze optie is het snelst te implementeren en richt zich het meest direct op nieuwe kredietverlening. De mogelijkheid van het doorontwikkelen van instrumenten om securitisatie te bevorderen werd door de Raad echter eveneens opengehouden. De voorzitter zal een brief sturen met de uitkomsten van de gedachtewisseling ten behoeve van bespreking van de instrumenten in de Europese Raad in oktober.

4. Europees Semester – Lessen uit 2013

De Ecofin Raad heeft het verloop van het afgelopen Europees Semester geëvalueerd. Hierbij is met name gekeken naar het proces in aanloop naar de vaststelling van de landenspecifieke aanbevelingen door de Raad in juni en naar de monitoring van de implementatie van deze aanbevelingen. De Ecofin Raad constateerde dat de monitoring van de implementatie verbeterd kan worden, daarnaast verdienen pensioenhervormingen speciale aandacht. Ook het krappe tijdschema blijft een punt van aandacht.

De Raad van Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Volksgezondheid en Consumenten Zaken (EPSCO) heeft ook het Europees Semester geëvalueerd en er zal een gecombineerde evaluatie plaatsvinden op basis van beide besprekingen in de Raad van Algemene Zaken van 22 oktober a.s.

5. Follow-up van de jaarvergadering IMF/Wereldbank en G20

De Ecofin Raad heeft een terugkoppeling ontvangen van de vergaderingen van het IMF en de Wereldbank die 11-13 oktober plaatsvonden in Washington DC en van de G20 vergadering voor de ministers van financiën en centralebankpresidenten die en marge hiervan plaats vond. De Tweede Kamer zal per brief apart over de Wereldbank vergadering worden geïnformeerd.

6. Voorbereiding conferentie UNFCCC

De Ecofin Raad heeft Raadsconclusies² aangenomen over de financiering van het internationale klimaatbeleid ter voorbereiding van de internationale klimaattop in Warschau, Polen 11 t/m 22 november 2013. Deze conclusies zijn een belangrijke bouwsteen voor de Europese inzet in Warschau.

7. Single Supervisory Mechanism (SSM)

Medio maart 2013 bereikte het EU-voorzitterschap een politiek akkoord in de Triloog met het Europees Parlement en de Europese Commissie. Op deze Ecofin Raad zijn de verordeningen betreffende de totstandkoming van een Single Supervisory Mechanism (SSM) formeel aangenomen³.

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/139013.pdf

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/139012.pdf